

YÖNETMELİK

Çukurova Üniversitesinden:

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM VE
ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ****BİRİNCİ BÖLÜM****Başlangıç Hükümleri****Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Çukurova Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen tezli ve tezsiz yüksek lisans, doktora ile sanatta yeterlik programlarından oluşan lisansüstü eğitim-öğretime ve sınavlara ilişkin hükümleri düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü ve 44 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Akademik takvim: Her yıl Senato tarafından belirlenen lisansüstü eğitim-öğretim döneminde bahar ve güz yarıyıllarını ve sınav dönemlerini, ders ve yeterlik sınav dönemlerini belirten takvimi,
- AKTS: Avrupa kredi transfer sistemini,
- AKTS kredisi: Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde yedinci ve sekizinci düzey için belirlenen ve program bazında öngörülen bilgi, beceri ve yetkinliklerin kazandırılmasına dayalı öğrenci iş yükünü esas alan sisteme dayalı krediyi,
- ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- Anabilim/anasanat dalı: 3/3/1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Lisans Üstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilât ve İşleyiş Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde tanımlanan ve eğitim programı bulunan anabilim/anasanat dalını,
- Anabilim/anasanat dalı akademik kurulu: İlgili anabilim/anasanat dalında fiilen eğitim-öğretim görevi yapan öğretim üyelerinden ve doktora/sanatta yeterlik unvanına sahip öğretim görevlilerinden oluşan kurulu,
- Anabilim/anasanat dalı başkanlığı: Lisansüstü eğitim-öğretim enstitülerinin ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığını,

g) Anabilim/anasanat dalı kurulu: İlgili anabilim/anasanat dalı başkan ve yardımcıları ile bilim dalı başkanlarından oluşan kurulu,

ğ) Danışman/tez danışmanı/birinci danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye dersler, tez ve dönem projesinde rehberlik etmek üzere enstitü yönetim kurulunca atanan öğretim üyesini ve 2547 sayılı Kanunun ek 46 ncı maddesi kapsamında kısmi zamanlı olarak görevlendirilen en az doktora derecesine sahip araştırmacıyı; tezsiz programlar için öğretim üyesini veya Senatonun belirlediği niteliklere sahip öğretim görevlisini,

h) Dönem projesi: Tezsiz yüksek lisans eğitim-öğretimi sırasında araştırılan ve/veya incelenen bilimsel bir konunun bilimsel araştırma raporu biçiminde sunulmuş projesini,

ı) DUS: Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavını,

i) Enstitü: Üniversiteye bağlı lisansüstü eğitim-öğretim yapan enstitüleri,

j) Enstitü kurulu: Enstitü müdürünün başkanlığında, müdür yardımcıları ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlarından oluşan kurulu,

k) Enstitü müdürü: Üniversiteye bağlı enstitülerin müdürlerini,

l) Enstitü yönetim kurulu: Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdür yardımcıları ve enstitü kurulu tarafından üç yıl için seçilen üç öğretim üyesinden oluşan kurulu,

m) Eşdeğer diploma programı: İsimleri aynı olan veya enstitü yönetim kurulu tarafından içeriklerinin en az %80'inin aynı olduğu tespit edilen diploma programlarını,

n) Fakülte: Çukurova Üniversitesinin fakültelerini,

o) İkinci danışman: Lisansüstü eğitim-öğretim yapan öğrencinin tez konusunun özelliği gereği; enstitü yönetim kurulunca atanan, Üniversitede veya başka bir yükseköğretim kurumunda veya Üniversite kadrosu dışından tez konusu ile ilgili en az doktora derecesine sahip kişiyi,

ö) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,

p) Kredi: Bir yarıyıllık eğitim-öğretim süresince devam eden, haftada bir saatlik teorik ders veya iki saatlik uygulama karşılığını,

r) Lisansüstü eğitim: Tezsiz yüksek lisans, tezli yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik ve ortaöğretim alan öğretmenlerinin yetiştirilmesine yönelik programlardan oluşan eğitimi,

s) Öğrenci: Lisansüstü eğitim-öğretim yapmak üzere enstitüye kayıtlı olan yüksek lisans, doktora veya sanatta yeterlik programı öğrencisini,

ş) ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığını,

t) Rektör: Çukurova Üniversitesi Rektörünü,

u) Rektörlük: Çukurova Üniversitesi Rektörlüğünü,

ü) Seminer: Lisansüstü eğitim-öğretim öğrencilerinin ders döneminde hazırladıkları, bilimsel bir konunun incelenip irdelenmesine dayanan, sözlü sunulup değerlendirilen ve yazılı bir metinden oluşan çalışmayı,

v) Senato: Çukurova Üniversitesi Senatosunu,

y) Tez: Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel çalışmayı,

z) Tez izleme komitesi: Doktora öğrencisinin tez önerisini değerlendirmek, tez çalışmalarına rehberlik etmek ve yönlendirmek görevini üstlenen biri tez danışmanı olmak üzere en az üç öğretim üyesinden oluşan komiteyi,

aa) Tez yazım kuralları: Enstitü kurulu tarafından kabul edilen, tezin ciltlenme şekli ve boyutları; kapak düzenlemesi; bölümleri; başlık ve alt başlıkların verilme şekli; yazı satır aralıkları, fontu, font büyüklüğü; grafik ve resimlerin yerleştirilme ve gösterilme şekli; kaynakların atıf yapılma kuralları gibi şekil yönünden bir tezin yazım kurallarını,

bb) TUS: Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavını,

cc) Uzmanlık alan dersi: Danışmanın, çalıştığı bilimsel alanda bilgi, görgü ve deneyimlerini öğrencilere aktardığı ve tez çalışmalarına yardımcı olduğu teorik dersi,

çç) Üniversite: Çukurova Üniversitesini,

dd) Yarıyıl: Resmi tatil günleri ile yarıyıl sınav günleri hariç, başlangıç ve bitiş tarihleri her akademik yıl Senato tarafından belirlenen ve final sınavları hariç en az on dört haftalık eğitim-öğretim süresini kapsayan güz ve bahar yarıyılı dönemlerindeki eğitim-öğretim sürelerini,

ee) YDS: Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,

ff) Yeterlik sınavı: Doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin bilimsel düşünme, bilimsel/sanatsal yöntemleri özümseme, bağımsız bir araştırmayı yürütebilme yeterliliğini değerlendirmeye yönelik sınavı,

gg) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,

ğğ) YÖKDİL: Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Programlara Başvuru, Öğrenci Kabulü ve Kayıtlara İlişkin Esaslar

Başvuru ve öğrenci kabulü

MADDE 4- (1) Yüksek lisans programına öğrenci kabulüne ilişkin esaslar şunlardır:

a) Yüksek lisans programına başvurabilmek için;

1) Lisans diplomasına sahip olmak veya lisans mezuniyet aşamasında olmak gerekir. Ancak, mezuniyet aşamasında başvuran öğrencilerin sınav tarihinden önce mezuniyet belgesini teslim etmeleri gerekir.

2) ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 standart puan almış olmak gerekir. Ancak, Enstitüye bağlı olarak kurulmuş olan sanat ve tasarım anasanat dalına, güzel sanatlar fakültelerinin, konservatuvarın enstitülerdeki anabilim/anasanat dallarına ve tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde ALES puanı aranmaz. Doktora/sanatta yeterlik/tıpta

uzmanlık/diş hekimliğinde uzmanlık/veteriner hekimliğinde uzmanlık/eczacılıkta uzmanlık mezunlarının yüksek lisans programlarına başvurularında ALES şartı aranmaz. Bu durumda adayların n değerlendirme ve yerleştirme puanının hesaplanması aşamalarında esas alınacak ALES puanı 75 olarak belirlenir.

3) ALES yerine gecebilecek, ALES taban puanına karşılık, YK tarafından belirlenen GMAT, GRE ve benzeri sınavlardan eşdeğer taban puanı almış olmak gerekir.

4) Türkçe eğitim yapılan Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitülerine bağlı programlara ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı programına başvurularda yabancı dil zorunluluğu ilgili anabilim/anasanat dallarınca belirlenir. Sağlık Bilimleri Enstitüsünün diğer programları ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitülerine başvurularda başvuru koşulu olarak yabancı dil zorunludur. Yabancı dilin başvuru koşulu olarak zorunlu olduğu anabilim/anasanat dallarında, niversitelerarası Kurul tarafından belirlenen yabancı dil sınavlarının birinden anabilim dalınca belirlenmiş dilde en az 50 (Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalları için en az 55) puan olmak kaydıyla ilgili enstitü kurulu tarafından belirlenen puanı almak veya Rektörlük tarafından yaptırılacak yüksek lisans başvuru yabancı dil sınavından Senato tarafından belirlenen asgari başarı puanını almış olmak kaydıyla ilgili enstitü kurulu tarafından belirlenen puanı almak gerekir.

5) Yabancı dilde eğitim yapılan anabilim/anasanat dallarında, eğitimin yapıldığı yabancı dilde, enstitü kurulu tarafından daha yüksek puan belirlenmediği durumlarda Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 50 puan almış veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak gerekir.

6) Yabancı dil eğitimi yapılan anabilim/anasanat dallarında, eğitimin yapıldığı yabancı dilde, enstitü kurulu tarafından daha yüksek puan belirlenmediği durumlarda Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 70 puan; Alman dili eğitimi anabilim dalı için en az 60 puan almış olmak veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak gerekir.

7) Türkçe eğitim yapılan ve yabancı dil zorunluluğu bulunan Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitülerine bağlı anabilim/anasanat dallarında ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitülerine bağlı anabilim dallarında, Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile, belirtilen dilde ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak veya Rektörlük tarafından yaptırılacak yüksek lisans başvuru yabancı dil sınavından Senato tarafından belirlenen asgari başarı puanını almış olmak kaydıyla ilgili enstitü kurulu tarafından belirlenen puanı almak şartları aranır.

b) Yüksek lisans programlarına başvuran adayların değerlendirilmesinde; adayın lisans not ortalaması ve tezli programlar için yabancı dil puanı, ayrıca bir yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı esas alınır. Adayın not ortalaması 100'lk sistemde verilmemiş, sadece 4'lük sisteme göre verilmiş ise YK'n belirlediği çevrim tablosuna göre 100'lük sistemdeki karşılığı alınır. Yazılı sınav, mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı 100 üzerinden değerlendirilir. Adayın giriş puanının hesaplanabilmesi için, yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına girmesi zorunludur. Bu sınavlardan birine girmeyen adayların başarı notu hesaplanmaz. Adayların mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına girebilmesi için yazılı sınavdan en az 50 olan baraj puanını alması zorunludur. Bu puanı alamayan adaylar mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına alınmazlar. Yüksek lisans giriş sınavlarının değerlendirilmesi amacıyla ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile yapılan öneri ve enstitü yönetim kurulu kararı ile üç asıl ve iki yedek veya beş asıl ve iki yedek kişiden oluşan jüri oluşturulur. Jüri, jüri yeleri ile lisansüstü ğrenci adayı arasında birinci derece akrabalık bağı bulunmayan kişilerden

oluşturulur. Birinci derece akrabalık bağının tespiti hâlinde sınavda yedek üye görev alır; gerekli hâllerde jüri yenilenir. Yüksek lisans giriş puanı her bir aday için;

- 1) ALES standart puanının ya da GMAT veya GRE'den aldığı eşdeğer puanının %50'si alınır.
  - 2) Tezli yüksek lisans programlarında lisans mezuniyet not ortalamasının %20'si; başvuru koşulu olarak yabancı dilin zorunlu olmadığı anabilim/anasanat dallarında %25'i alınır.
  - 3) Yazılı ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı sonucu ortalamasının %25'i alınır.
  - 4) Tezli programlarda yabancı dil puanının %5'i alınır; ancak, giriş başvuru koşulu olarak yabancı dil zorunluluğunun olmadığı anabilim dallarında yabancı dil puanı dikkate alınmaz.
  - 5) Tezsiz yüksek lisans programlarında lisans mezuniyet notunun %50'si, yazılı ve/veya mülakat sınavı ve/veya çalışma dosyası/başvuru dosyası inceleme sonucu ortalamasının %50'si alınarak hesaplanır. Mülakat sınavı çevrimiçi teknolojileri kullanılarak da yapılabilir.
- c) Güzel Sanatlar Fakültesinde yürütülen yüksek lisans programlarında, yüksek lisans giriş puanı mezuniyet notunun %50'si, başvuru koşulu olarak yabancı dilin zorunlu olduğu anabilim/anasanat dallarında yabancı dil puanının %5'i ve yazılı ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavının %45'i alınır; ancak, başvuru koşulu olarak yabancı dilin zorunlu olmadığı anabilim/anasanat dallarında mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavının %50'si alınarak hesaplama yapılır. Yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı aşamalarının değerlendirilmedeki ağırlıkları ilgili anasanat dalı kurulu tarafından belirlenir.
- ç) Konservatuvarda yürütülen yüksek lisans programlarında yazılı sınav uygulanmaz. Yüksek lisans giriş puanı mezuniyet notunun %30'u, başvuru koşulu olarak yabancı dilin zorunlu olduğu anabilim/anasanat dallarında yabancı dil puanının %5'i, anasanat dalı uygulama sınavının %50'si ve mülakat/çalışma dosyası inceleme sınavının %15'i alınır; ancak, başvuru koşulu olarak yabancı dilin zorunlu olmadığı anabilim/anasanat dallarında mülakat/çalışma dosyası inceleme sınavının %20'si alınarak hesaplama yapılır. Adayların mülakat/çalışma dosyası inceleme sınavına girebilmesi için anasanat dalı uygulama sınavından en az 70 olan baraj puanını alması zorunludur. Bu puanı alamayan adaylar mülakat/çalışma dosyası inceleme sınavına alınmazlar.
- d) Yüksek lisans giriş puanı 65 veya daha fazla olan adaylar puan sırasına göre yüksek lisans programlarına kontenjan dâhilinde kabul edilir. Kesin kayıtlar ilgili enstitü tarafından yapılır.

(2) Doktora programına öğrenci kabulüne ilişkin esaslar şunlardır:

a) Doktora programına başvurabilmek için;

1) Bir lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına, hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli tıp, diş hekimliği, veteriner, eczacılık ve diğer fakültelerden birisinin diplomasına, fen fakültesi mezunları için lisans veya yüksek lisans derecesine veya ilgili mevzuata göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olmak veya mezuniyet aşamasında olmak gerekir. Ancak, mezuniyet aşamasında başvuran öğrencilerin sınav tarihinden önce mezuniyet belgesini teslim etmeleri gerekmektedir.

2) Yüksek lisans derecesi ile başvuranlar için, ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 veya YÖK tarafından belirlenen GMAT ve GRE eşdeğer taban puanını almış olmak gerekir. Doktora/sanatta yeterlik/tıpta uzmanlık/diş hekimliğinde uzmanlık/veteriner hekimliğinde uzmanlık/eczacılıkta uzmanlık mezunlarının doktora programlarına başvurularında ALES şartı

aranmaz. Bu durumda adayların ön değerlendirme ve yerleştirme puanının hesaplanması aşamalarında esas alınacak ALES puanı 75 olarak belirlenmiştir.

3) Lisans derecesi ile başvuranlar için başvurduğu programın puan türünde ALES'ten en az 80 standart puan veya buna eşdeğer GMAT ve GRE puanını almış olmak ve 4 üzerinden en az 3,00 veya eşdeğer lisans mezuniyet not ortalamasına sahip olmak gerekir.

4) Türkçe eğitim yapılan anabilim dallarında, Üniversitelerarası Kurul tarafından kabul edilen, anabilim dallarınca belirlenmiş dilde yabancı dil sınavlarının birinden en az 55 puan (Spor Bilimleri Doktora programı hariç olmak üzere Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Doktora programları için en az 60 puan) almak veya ÖSYM sınav eşdeğerliklerinde yer alan eşdeğeri puan almış olmak gerekir.

5) Yabancı dilde eğitim yapılan anabilim dallarında, eğitimin yapıldığı yabancı dilde, enstitü kurulu tarafından daha yüksek puan belirlenmediği durumlarda Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan (Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitülerinin Anabilim Dalları için en az 60 puan) almış olmak veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak gerekir.

6) Yabancı dil eğitimi yapılan anabilim dallarında, eğitimin yapıldığı yabancı dilde, enstitü kurulu tarafından daha yüksek puan belirlenmediği durumlarda Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 80 puan; Alman dili eğitimi anabilim dalı için en az 70 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak gerekir.

b) YDS veya YÖKDİL dışındaki Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen yabancı dil sınavlarının, YDS'den alınacak 55 ve diğer puanlara eşdeğer puanlar YÖK tarafından belirlenir.

c) ALES standart puanı 55 puandan veya kabul edilen GMAT ve GRE eşdeğer taban puanından aşağı olmamak koşuluyla, yükseköğretim kurumlarının belirlemiş olduğu asgari puanı sağlayarak yüksek lisans eğitimine başlayanlardan, öğrenimini tamamladıktan sonra en fazla bir yarıyıl ara vererek doktora eğitimine başlayanların yeniden ALES veya GMAT ile GRE sınavına girmeleri gerekmez.

ç) Doktora programlarına öğrenci kabulünde, adayın lisans ve yüksek lisans not ortalaması, yabancı dil puanı ile bir yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme sınavı esas alınır. Adayın not ortalaması 100'lük sistemde verilmemiş, sadece 4'lük sisteme göre verilmiş ise YÖK'ün belirlediği çevrim tablosuna göre 100'lük sistemdeki karşılığı alınır. Yazılı sınav ile mülakat/çalışma dosyası incelemesi 100 üzerinden değerlendirilir. Adayın giriş puanının hesaplanabilmesi için, yazılı sınav ile mülakat/çalışma dosyası inceleme sınavına girmesi zorunludur. Bu sınavlardan birine girmeyen adayların başarı notu hesaplanmaz. Adayların mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına girebilmesi için yazılı sınavdan en az 50 olan baraj puanını alması zorunludur. Bu puanı alamayan adaylar mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına alınmazlar. Doktora giriş sınavlarının değerlendirilmesi amacıyla ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile yapılan öneri ve enstitü yönetim kurulu kararı ile üç asıl ve iki yedek veya beş asıl ve iki yedek kişiden oluşan jüri oluşturulur. Jüri, jüri üyeleri ile lisansüstü öğrenci adayları arasında birinci derece akrabalık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur. Birinci derece akrabalık bağının tespiti hâlinde sınavda yedek üye görev alır; gerekli hâllerde jüri yenilenir. Doktora giriş puanı her aday için, lisans derecesi ile başvuranlarda, ALES standart puanının ya da GMAT veya GRE eşdeğer puanının %50'si, mezuniyet not ortalamasının %20'si, yazılı sınav, mülakat/çalışma dosyası inceleme sonucu ortalamasının %25'i ve yabancı dil puanının %5'i; yüksek lisans derecesi ile başvuranlarda ALES standart puanının ya da GMAT veya GRE eşdeğer puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yabancı dil

puanının %5'i ile birlikte yazılı ve mülakat/çalışma dosyası incelemesinin ortalamasının %25'i alınarak hesaplanır.

d) Doktora giriş puanı 70 veya daha fazla olan adaylar puan sırasına göre doktora programlarına kontenjan çerçevesinde kabul edilir. Kesin kayıtlar ilgili enstitü müdürlüğü tarafından yapılır.

(3) Sanatta yeterlik programına öğrenci kabulüne ilişkin esaslar şunlardır:

a) Sanatta yeterlik programına başvurabilmek için; adayların bir lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına sahip veya mezuniyet aşamasında olması gerekir. Mezuniyet aşamasında başvuran adayların sınav tarihinden önce mezuniyet belgesini teslim etmeleri gerekir.

b) Güzel Sanatlar Fakültesi ile Konservatuvar mezunları ile diğer fakültelerin eşdeğer programlarından mezun olanlar dışında adayların, ALES'in sözel kısmından en az 55; lisans diplomasıyla başvuranların en az 80 ALES standart puanına sahip olmaları gerekir. Lisans derecesiyle sanatta yeterlik programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının dört üzerinden en az üç veya eşdeğer bir puana sahip olmaları gerekir.

c) Adayların Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan ya da ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmaları gerekir.

ç) Sanatta yeterlik programlarına öğrenci kabulünde, adayın lisans ve yüksek lisans not ortalaması, yabancı dil puanı ile bir yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı değerlendirme sonucu esas alınır. Adayın not ortalaması 100'lük sistemde verilmemiş, sadece 4'lük sisteme göre verilmiş ise YÖK'ün belirlediği çevrim tablosuna göre 100'lük sistemdeki karşılığı alınır. Yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı 100 üzerinden değerlendirilir. Adayın giriş puanının hesaplanabilmesi için, yazılı ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına girmesi zorunludur. Bu sınavlardan birine girmeyen adayların başarı notu hesaplanmaz. Adayların mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına girebilmesi için yazılı sınavdan en az 50 olan baraj puanını alması zorunludur. Bu puanı alamayan adaylar mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına alınmazlar. Sanatta yeterlik giriş sınavlarının değerlendirilmesi amacıyla ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile yapılan öneri ve enstitü yönetim kurulu kararı ile üç asıl ve iki yedek veya beş asıl ve iki yedek kişiden oluşan jüri oluşturulur. Jüri veya jüri üyeleri ile lisansüstü öğrenci adayları arasında birinci derece hısımlık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur. Birinci derece akrabalık bağının tespiti hâlinde sınavda yedek üye görev alır; gerekli hâllerde jüri yenilenir. Yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı aşamalarının değerlendirmedeki ağırlıkları ilgili anasanat dalı kurulu tarafından belirlenir. Lisans derecesi ile başvuranlarda mezuniyet not ortalamasının %50'si, değerlendirme puanının %45'i, yabancı dil puanının %5'i; yüksek lisans derecesi ile başvuranlar için lisans mezuniyet not ortalamasının %25'i, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %25'i, değerlendirme puanının %45'i, yabancı dil puanının %5'i alınarak sanatta yeterlik giriş puanı hesaplanır. ALES aranan anasanat dallarında lisans derecesi ile başvuran adaylarda ALES standart puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %20'si, yabancı dil puanının %5'i ve değerlendirme puanının %25'i; yüksek lisans derecesi ile başvuran adaylarda ALES standart puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yabancı dil puanının %5'i ve değerlendirme puanının %25'i alınarak sanatta yeterlik giriş puanı hesaplanır. Yazılı sınav ve mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavı aşamalarının değerlendirmedeki ağırlıkları ilgili anasanat dalı kurulu tarafından belirlenir.

d) Sanatta yeterlik giriş puanı 70 veya daha fazla olan adaylar puan sırasına göre sanatta yeterlik programlarına kontenjan dâhilinde kabul edilir. Kesin kayıtlar ilgili enstitü müdürlüğü tarafından yapılır.

(4) Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına öğrenci kabulüne ilişkin esaslar şunlardır:

a) Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvuran tıp veya dış hekimliği fakülteleri mezunlarının son üç yılda TUS/DUS'tan en az 50 temel tıp/dış hekimliği temel puanına veya ALES'in sayısal kısmından en az 55 standart puana veya buna eşdeğer GMAT ve GRE puanına sahip olmaları gerekir.

b) Temel tıp veya dış hekimliği temel puanı, TUS/DUS'ta temel tıp bilimleri testi-1 bölümünden elde edilen standart puanın 0,7; klinik bilimleri testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilir.

c) Tıp fakültesi mezunu olmayanların ise; tezli yüksek lisans diplomasına, dış hekimliği, veteriner ve eczacılık fakülteleri mezunlarının lisans diplomasına sahip olmaları, ALES'in sayısal kısmından en az 55 standart puana veya buna eşdeğer GMAT ve GRE puanına sahip olmaları gerekir.

ç) Adayların YDS veya YÖKDİL'den 100 üzerinden en az 55 puan almış olmaları ya da Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen yabancı dil sınavlarının birinden eşdeğeri puan almaları gerekir. YDS veya YÖKDİL dışındaki Üniversitelerarası Kurul tarafından belirlenen yabancı dil sınavlarının, YDS veya YÖKDİL'den alınacak 55 puana eşdeğer puanları ÖSYM tarafından belirlenen puan eşdeğerlikleri dikkate alınarak ilgili enstitü yönetim kurullarınca belirlenir.

d) Tıp ve dış hekimliği fakülteleri mezunları için, ALES veya buna eşdeğer GMAT ve GRE puanı veya temel tıp/dış hekimliği temel puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %20'si, yabancı dil puanının %5'i ve yazılı ve mülakat sonucu ortalamasının %25'i; veteriner ve eczacılık fakülteleri mezunları için, ALES standart puanının veya buna eşdeğer GMAT veya GRE puanının %50'si, lisans mezuniyet not ortalamasının %20'si, yazılı ve mülakat sonucu ortalamasının %25'i ve yabancı dil puanının %5'i alınarak doktora programına giriş puanı hesaplanır. Adayın giriş puanının hesaplanabilmesi için yazılı ve mülakat sınavlarına girmesi zorunludur. Bu sınavlardan birine girmeyen adayların başarı notu hesaplanmaz. Adayların mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına girebilmesi için yazılı sınavdan en az 50 olan baraj puanını alması zorunludur. Bu puanı alamayan adaylar mülakat/çalışma dosyası inceleme ve/veya anasanat dalı uygulama sınavına alınmazlar.

e) Doktora giriş puanı 70 veya daha fazla olan adaylar puan sırasına göre doktora programlarına kontenjan dâhilinde kabul edilir. Kesin kayıtlar ilgili enstitü müdürlüğü tarafından yapılır.

f) Başvuruda istenecek belgeler Enstitü tarafından belirlenir ve başvuru şartları, başvuru tarihleri, kontenjanlarla birlikte Enstitü internet sayfasında ilan edilir. Başvurular, ilanda belirtilen tarihler arasında çevrimiçi olarak yapılır. Başvuru tarihleri arasında sisteme yüklenmeyen belgeler dikkate alınmaz. Başvuru şartlarını taşımayan ve/veya eksik belge ile başvuran adayların başvuruları değerlendirilmeye alınmaz.

(5) Lisansüstü programlara uluslararası öğrencilerin kabulüne ilişkin esasları Senato belirler.

(6) Yeni kurulan ve gelişmekte olan üniversiteler veya yüksek teknoloji enstitüleri adına Üniversitede yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik yapan araştırma görevlilerinin tez projeleri, kendi üniversite veya yüksek teknoloji enstitülerinin bilimsel araştırma birimleri bütçesinden ve/veya Üniversitede bu amaca özel olarak tahsis edilmiş proje bütçelerinden desteklenir.

(7) İlan edilen süre içinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar haklarını kaybederler.

Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulü

MADDE 5- (1) Üniversite içindeki başka bir anabilim/anasanat dalında veya başka bir yükseköğretim kurumunun lisansüstü programında en az bir yarıyılı tamamlamış ders

aşamasında olan ve aldığı derslerden başarılı olmuş öğrenciler, eşdeğer diploma programına ilgili anabilim/anasanat dalının olumlu görüşü de alınarak, yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir. Anabilim/anasanat dallarının yatay geçiş kontenjanları, anabilim/anasanat dalı başkanlığının görüşü alınarak ilgili enstitü kurulunca belirlenir. Yatay geçişler yarıyıl başlarında ve araştırma görevlisi sınavını kazanan öğrenciler hariç, ders alma süresi içerisinde yapılır. Eşdeğer diploma programına yatay geçiş yapan öğrencinin başvurduğu anabilim/anasanat dalı için başvuru sırasında adaylarda aranan yabancı dil koşulunu sağlaması gereklidir.

(2) Başka bir yükseköğretim kurumundan yapılacak geçişler ve alınan derslerin saydırma ve intibakı, Yükseköğretim Kurulunun belirlediği esaslar ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 6- (1) Yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarına kabul edilen öğrencilerden; lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yüksek lisans veya doktora/sanatta yeterlik programından farklı alanlarda almış olanlar ile lisans veya yüksek lisans derecesini Üniversite dışındaki diğer yükseköğretim kurumlarından almış olan yüksek lisans veya doktora/sanatta yeterlik programı adayları için (yatay geçiş yapanlar dâhil), eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. Bilimsel hazırlık, öğrencilerin başvurdukları programa uyumlarını sağlamak amacıyla uygulanan bir programdır. Bu programa alınacak öğrenciler enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından adayların lisans ve/veya lisansüstü başarı düzeyleri ile izledikleri lisans ve/veya lisansüstü programların yapısı değerlendirilerek belirlenir.

(2) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen bir yüksek lisans öğrencisinin ders programı daha önce alınmamış olmak kaydı ile lisans seviyesindeki derslerden oluşur. Bu dersler yüksek lisans programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez ve genel not ortalamasına katılmaz.

(3) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen bir doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin ders programı daha önce alınmamış olmak kaydı ile lisans ve/veya yüksek lisans seviyesindeki derslerden oluşur. Bu dersler doktora/sanatta yeterlik programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez ve genel not ortalamasına katılmaz.

(4) Bilimsel hazırlık programındaki öğrenciler, bilimsel hazırlık dersleri ile birlikte ilgili anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir. Ancak bilimsel hazırlık programında lisansüstü programa yönelik ikiden fazla ders alınamaz. Lisans derecesi ile doktora/sanatta yeterlik programına kabul edilen öğrenciler en fazla dört ders alabilirler.

(5) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik için ayrı ayrı olmak üzere en çok iki yarıyıdır. Yaz öğretimi bu süreye dahil edilmez. Bu süre yarıyıl izinleri dışında uzatılmaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişkisi kesilir. Bu programda geçirilen süre, bu Yönetmelikte belirtilen yüksek lisans veya doktora/sanatta yeterlik programı sürelerine dâhil edilmez.

(6) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen lisansüstü öğrencisinin, başvurmuş olduğu programa başlayabilmesi için, bilimsel hazırlık programına yönelik almış olduğu lisans derslerini 16/6/2013 tarihli ve 28679 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çukurova Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre, lisansüstü derslerini ise bu Yönetmeliğe göre başarmış olması gerekir.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 7- (1) Bir yüksek lisans, doktora ya da sanatta yeterlik programına kayıtlı olan öğrenciler, diğer yükseköğretim kurumlarındaki lisansüstü derslere kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının onayı ile özel öğrenci olarak kabul edilebilir. Özel öğrenciler sadece kayıtlı lisansüstü öğrenciler için açılan derslere kaydolabilir.

(2) Özel öğrenci statüsündeki öğrencilerin başarı durumlarının değerlendirilmesinde diğer lisansüstü öğrencilere uygulanan kıstaslar göz önüne alınır. Özel öğrenci statüsündeki öğrenciler aldıkları dersleri daha sonraki dönemlerde kredili dersler olarak saydırabilir. Lisansüstü eğitime özel öğrenci olarak kaydolun öğrencilerin özel öğrenci olarak aldıkları ve başarılı oldukları dersler, lisansüstü programda, uzmanlık alan dersleri ve seminer hariç almaları gereken asgari dersten/krediden yedi ders ve/veya 21 kredinin en fazla %50'si kadarı üç ders ve/veya 10 krediye sayılır. Öğrenci, ders aşaması için zorunlu asgari ders sayısı ve kredisinden seminer dâhil kalan kısmını bir dönemde tamamlamak kaydı ile danışmanın uygun görüşü ve anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı önerisi ile intibak talebinde bulunabilir. İntibak enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim-Öğretim ve Sınavlara İlişkin Esaslar

Eğitim-öğretim yılı

MADDE 8- (1) Lisansüstü akademik takvimi Senato tarafından düzenlenir.

Lisansüstü dersler ve ders seçimi

MADDE 9- (1) Lisansüstü dersler tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarında öğretim üyeleri ve doktora veya eşdeğeri lisansüstü eğitim mezunu öğretim elemanları ile 2547 sayılı Kanunun ek 46 ncı maddesi uyarınca görevlendirilen araştırmacılar tarafından verilir. Tezsiz yüksek lisans programlarında Senato tarafından belirlenen ders verme ve danışman olma niteliğine sahip olan öğretim görevlileri de ders verebilirler. Lisansüstü dersler ile varsa ön şart dersleri, bunların kredi saatleri, AKTS kredi değerleri, okutulacak yarıyıllar, bu derslerin doktora veya eşdeğeri lisansüstü eğitim mezunu hangi öğretim elemanları ile 2547 sayılı Kanunun ek 46 ncı maddesi uyarınca görevlendirilen araştırmacılar tarafından verileceği, enstitüyü oluşturan anabilim/anasanat dalı başkanlığının kurul/akademik kurul kararını içeren önerisi üzerine nisan ve mayıs ayı içerisinde enstitü kurulunca kararlaştırılır ve Senatonun onayından sonraki öğretim dönemlerinde uygulanır. Enstitü kurulu tarafından onaylanan dersler içinden hangilerinin öğrencilerin ders programlarında yer alacağına, öğrenci ile birlikte öğrencinin danışmanı karar verir. Danışmanlık görevi tez danışmanı atanıncaya kadar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı tarafından yapılır.

(2) Bir dersin kredi değeri, bir yarıyıl devam eden dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır. Bir dersin AKTS kredi değeri, bir yarıyıl devam eden bir dersin bir yarıyıldaki ders saati sayısı ile pekiştirme, ödev, proje ve sınavlar için öğrenci tarafından bir yarıyıldaki harcanan saat sayısı toplamından haftalık çalışma yoğunluğuna bağlı olarak bulunan değerdir.

(3) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında verilmesi zorunludur. Bu ders/derslerin ilgili programı tamamlamak için zorunlu asgari ders sayısı ve krediye sayılmasına ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı önerisi ile enstitü yönetim kurulu karar verir.

(4) Danışmanlar her yarıyıl başında akademik takvimde belirtilen süre içerisinde lisansüstü öğrencileri ile birlikte, alınacak dersleri belirler ve sistemde onaylar. Sistemde onaylanmamış derslerin ders kaydı yapılmış sayılmaz. Öğrenciler, yarıyılın ders değişiklik haftası içerisinde

danışmanının ve anabilim/anasanat dalı başkanının onayını alarak o yarıyıl programında mevcut olan başka dersleri programlarına ekleyebilir veya devam etmekte olduğu dersleri bırakabilir. Akademik takvimde belirtilen süre içerisinde ders kaydını yaptırmayan öğrenciler, haklı ve geçerli sayılabilecek mazeretlerini yarıyılın akademik takvimde belirtilen ders değişiklik haftası içerisinde başvurularını ve mazeretlerinin ilgili yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi halinde, kararı izleyen beş iş günü içinde kayıt yaptırmak zorundadırlar. Belirtilen süreler dışında yapılan başvurular kabul edilmez ve değerlendirmeye alınmaz. Ders kaydını yaptırmayan öğrenciler sınavlara giremez. Bu hallerde geçen süreler, azami sürelerin hesaplanmasında dikkate alınır.

(5) Lisansüstü öğrencilerinin teorik derslerin %70'i ve uygulamalı derslerin %80'ine devam etmeleri zorunludur. Devamsızlık nedeniyle final sınavına giremeyecek öğrencilerin durumu ilgili anabilim dalında final sınavı öncesi ilan edilir.

(6) Lisansüstü programlara kayıtlı olan öğrenciler güz ve bahar yarıyılı başında akademik takvimde belirtilen tarihlerde ilgili enstitü müdürlüğünce istenen ders kayıt işlemlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Öğrenciler her eğitim-öğretim yılında, 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesi ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre belirlenen katkı payını/öğrenim ücretini akademik takvimde belirlenen sürede ödemekle yükümlüdür. Katkı payını/öğrenim ücretini ödemeyen öğrencilerin o dönem için kayıt ve kayıt yenileme işlemleri yapılmaz ve bu öğrenciler öğrencilik haklarından yararlanamaz, not çizelgesi, öğrenci belgesi, staj yazısı, askerlik belgesi ve benzeri hiçbir belge alamaz ve bu hallerde geçen süreler azami sürelerin hesaplanmasında dikkate alınır.

(7) Öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra kayıtlı olduğu programa devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları ilgili enstitü kurulunca belirlenebilir.

Ders sınavları ve değerlendirme

MADDE 10- (1) Dersten sorumlu öğretim elemanı, öğrenciye verilecek başarı notunu, her yarıyıl yapılan en az bir ara sınav notu, yarıyıl sonu sınav notu, varsa yarıyıl proje çalışmasını değerlendirerek belirler.

(2) Yeterlik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kâğıt ortamında ve tüm adaylara eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir.

Başarı notları

MADDE 11- (1) Öğretim elemanı tarafından, öğrencilere aldıkları her ders için Üniversite tarafından çıkarılan yönergede belirtilen mutlak değerlendirme sisteminin uygulanmasıyla hesaplanan aşağıdaki harf notlarından biri yarıyıl sonu ders başarı notu olarak verilir:

Başarı notu	Katsayı
<u>(Harfli sistem)</u>	<u>(4'lük sistem)</u>
AA 4,00	
BA 3,50	
BB 3,00	
CB 2,50	

CC	2,00
DC	1,50
DD	1,00
FF	0,00
FG (Final Sınavına Girmede)	0,00
DZ (Devamsız)	0,00
MU (Muaf)	-
E (Eksik)	-
BL (Başarılı)	-
BZ (Başarısız)	-

(2) Uzmanlık alan dersi, dönem projesi, seminer ve formasyon (Gelişim ve Öğrenme ile Öğretimde Planlama ve Değerlendirme) derslerinde başarılı olan öğrencilere başarılı (BL), başarıyla sürdüremeyen öğrencilere başarısız (BZ) notu verilir. Başarısız (BZ) notu ayrıca; alan, klinik ve laboratuvar çalışmaları için başarısız olma durumunda da kullanılır. Başarılı (BL) veya başarısız (BZ) notu genel not ortalamasına katılmaz. Eksik (E) notu, dönem projesini ilgili enstitü yönetim kurulunca kabul edilen bir mazereti nedeniyle zamanında teslim edemeyen öğrencilere verilir. Bu öğrencilerin başarı notu akademik takvimde bütünleme sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için belirlenen son tarihe kadar ilgili enstitüye gönderilir. Aksi halde (E) notu (BZ)'ye dönüşür. 9 uncu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen devam koşulunu yerine getirmeyen öğrenciye DZ notu verilir. DZ notu alan öğrenci yarıyıl/yılsonu ve bütünleme sınavlarına katılamaz. Yarıyıl/yılsonu veya bütünleme sınavına girme hakkı olduğu halde sınava girmeyen öğrencilere FG notu verilir. Kredili/kredisiz derslerin notlarının akademik takvimde belirtilen süre içinde girilmemesi halinde not FF/BZ olarak kabul edilir. Başarı notlarına yapılacak itiraz veya not değişikliği talepleri, ilgili sınav dönemini izleyen on iş günü içinde yapılır.

(3) Yarıyıl sonu sınavına girmeyen veya girip başarısız olan öğrencilere akademik takvimde belirtilen tarihlerde bütünleme sınav hakkı tanınır. Bütünleme sınavından alınan not yarıyıl sonu sınav notu olarak değerlendirmeye alınır.

(4) Muafiyet talebinde bulunulan Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği, Gelişim ve Öğrenme, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersleri için MU notu verilir. Bu not, ortalamaya ve AKTS hesabına katılmaz.

Not ortalamaları

MADDE 12- (1) Öğrencilerin başarı durumu, her yarıyıl sonunda genel not ortalamaları hesaplanarak belirlenir. Bir öğrencinin bir dersten aldığı ağırlıklı puan, o dersin AKTS kredisi ile aldığı yarıyıl sonu başarı notu katsayısının çarpımı ile elde edilir. Herhangi bir yarıyılın not ortalamasını bulmak için, o yarıyıldaki öğrencinin bütün derslerden aldığı ağırlıklı puanların toplamı, alınan derslerin AKTS kredi toplamına bölünür. Elde edilen ortalama, virgülden sonra iki hane olarak gösterilir. Genel not ortalaması, öğrencinin lisansüstü programa kabul edilmişinden itibaren almış olduğu derslerin tümü dikkate alınarak aynı şekilde hesaplanır. Genel not ortalamasına, tekrar edilen derslerden en son alınan başarı notu katılır.

Ders saydırma

MADDE 13- (1) Öğrencilerin özel öğrencilik, daha önceki lisansüstü programından ders saydırma, bir veya daha fazla dersten muaf olma ve buna bağlı olarak intibak koşulları, danışmanın önerisi ve anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile ders yüküne sayılmak üzere enstitü yönetim kurulu tarafından karara bağlanır. Ders saydırma işlemleri öğrencinin enstitüde ders kaydı yaptırdığı yarıyılın ilk dört haftası içinde yapılır.

(2) Ulusal ve uluslararası lisansüstü değişim programları olan Erasmus, Mevlana, Farabi ve benzeri programlardan faydalanmak için Üniversite tarafından belirlenen kurallar uygulanır.

Ders tekrarı

MADDE 14- (1) Bir dersten başarılı sayılabilmek için, o dersten yarıyıl sonu notu olarak; yüksek lisans öğrencisinin en az CC, doktora öğrencisinin ise en az CB notu almış olması gerekir. Yüksek lisans için CC notu, öğrencinin genel not ortalaması 2,50 ve üzeri ise; doktora için CB notu, öğrencinin genel not ortalaması 3,00 ve üzeri ise başarılı kabul edilir. Öğrenciler, başarısız oldukları zorunlu dersleri tekrarlamak ve başarmak zorundadır. Öğrenciler, başarısız oldukları seçmeli dersler yerine isterlerse danışmanlarının teklifi, anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile diğer seçmeli dersleri alabilir. Öğrenciler, genel not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarılı olduğu dersleri tekrarlayabilir veya seçmeli dersler yerine danışmanınca kabul edilen ders/dersleri alabilir. Ancak bu durumda, ders alma talebi ders kayıt süresi içinde anabilim/anasanat dalı başkanlığı aracılığı ile enstitü yönetim kurulu onayına sunulur.

(2) Azami süreler içerisinde derslerinden başarılı olmasına rağmen gerekli not ortalamasını sağlayamayan öğrenciler için not yükseltme sınavı yapılabilir.

Kayıt silme ve sildirme

MADDE 15- (1) Aşağıdaki durumlarda öğrencilerin kayıtlı oldukları programdan kayıtları silinir:

a) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde Üniversitenin öngördüğü başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

b) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

c) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen yüksek lisans öğrencisi en geç üç ay içinde, doktora/sanatta yeterlik öğrencisi ise en geç altı ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

ç) Öğrenci, tez sınavında başarılı olmak ve Senato tarafından belirlenen mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin jüri üye sayısından üç fazla ciltlenmiş kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eder. Enstitü yönetim kurulu talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

d) Doktora/sanatta yeterlik programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya

yükseköğretim kurumunun öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

e) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusu değiştiren bir öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

f) Tez izleme komitesi tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tez izleme komitesi raporunun ilgili dönem sonuna kadar enstitüye ulaşmaması durumunda öğrenci ilgili dönem için başarısız kabul edilir.

g) Kredili derslerini başarıyla bitiren yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen ancak tez çalışmasını 28 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen azami süreler sonuna kadar tamamlayamayan doktora öğrencisinin ve 19 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen azami süreler sonuna kadar tamamlayamayan yüksek lisans öğrencisinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir.

ğ) Öğrencinin 2547 sayılı Kanununun 54 üncü maddesi kapsamında yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası almış olması durumunda Üniversite ile ilişkisi kesilir.

h) Öğrencinin kendi isteği ile kaydının silinmesini yazılı olarak istemesi durumunda Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Kayıt dondurma

MADDE 16- (1) Öğrenciler haklı ve geçerli bir mazerete dayanarak, zorunlu nedenlerle ve belgelemek koşuluyla öğrencinin talebi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile lisansüstü eğitimleri süresince bir defada en çok iki yarıyıl ve öğrenim süresi boyunca toplam olarak en çok dört yarıyıl kayıt dondurabilir. Kayıt dondurulan süre azami öğrenim süresinden sayılmaz. Ancak rahatsızlığı ve tedavi sürecinin devam etmesi nedeniyle kayıt dondurma talebinde bulunan öğrenciler ile hükümlü öğrencilerin mazereti enstitü yönetim kurulu tarafından değerlendirilir ve azami öğretim süresinden sayılmadan dört yarıyıldan fazla kayıt dondurulabilir. Kayıt dondurma için kabul edilen haklı ve geçerli mazeretler şunlardır:

a) Tam teşekküllü hastanelerden veya Üniversite Mediko-Sosyal merkezinden alınan e-rapor ile belgelendirilmiş sağlıkla ilgili mazereti olmak.

b) 2547 sayılı Kanun hükümlerine göre öğretimin aksaması sonucunu doğuracak olaylar dolayısıyla öğrenime Yükseköğretim Kurulu kararı ile ara verilmiş olmak.

c) Mahallin en büyük mülki amirince verilecek bir belge ile belgelenmiş olması şartıyla, doğal afetler nedeniyle öğrenime ara vermek zorunda kalmış olmak.

ç) Birinci derecede kan ve kayın hısımların vefatını, ağır hastalıkları hâlinde bakacak başka kimsenin bulunmadığını veya eşinin doğum yaptığını belgelemek.

d) Ekonomik nedenlerle eğitim ve öğretimine ara vermek zorunda olduğunu belgelemek.

e) Tutuklanmak.

f) Öğrencilik sıfatını kaldırmayan veya ihracını gerektirmeyen mahkûmiyet hâli.

g) Tecil hakkını kaybetmek veya tecilinin kaldırılması nedeniyle askere alınmak.

ğ) Öğrencinin, eğitim ve öğretimine katkıda bulunacak, en çok bir yıl süreli ve belgelenmiş Üniversite dışı burs, staj veya araştırma imkânına sahip olmak.

h) İlgili yönetim kurulunca haklı ve geçerli kabul edilen diğer nedenler.

(2) Kayıt dondurma nedenlerinin ortaya çıkması halinde öğrencinin en geç beş iş günü içinde anabilim/anasanat dalı başkanlığı kanalıyla enstitüye başvurması ve gerekçelerini belgeleriyle kanıtlaması zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tezli ve Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Genel esaslar

MADDE 17- (1) Yüksek lisans programı, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Tezli ve tezsiz yüksek lisans programları ilgili anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı başvurusu ve enstitü kurulu önerisi üzerine Senato kararı ve YÖK onayı ile açılabilir.

(2) Tezli yüksek lisans programından, tezsiz yüksek lisans programına geçiş, adayın başvurusu ile bu başvurunun ilgili anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanması ile yapılır.

(3) YÖK kararı üzerine yükseköğretim kurumlarında; öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir. Uzaktan öğretim programlarının açılacağı alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi ile AKTS kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavların yapılma şekli, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar YÖK tarafından belirlenir.

(4) Yüksek lisans programları, yurt içi ve yurt dışı birleştirilmiş ve ortak yüksek lisans programları şeklinde düzenlenebilir.

Tezli yüksek lisans programının amacı ve kapsamı

MADDE 18- (1) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Bu program toplam 21 krediden az olmamak koşuluyla en az yedi adet kredili ders, uzmanlık alan dersleri, seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması krediye dâhil olmayıp başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi (güz ve bahar yarıyılı toplamı) 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dâhil en az sekiz ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Tezli yüksek lisans programında alınabilecek azami ders sayısı ise on adettir. Öğrencinin ve danışmanın talebi, anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul gerekçeli kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile ilave dersler aldırılabilir. Ders aşaması; uzmanlık alan dersleri ve seminer dâhil toplam 60 AKTS'den, tez aşaması; uzmanlık alan dersi ve tez çalışması dâhil 60 AKTS'den az olamaz. Tez aşamasında, tez çalışması dersine her dönem kayıt yaptırılır. Tez çalışmasının değerlendirilmesi tez savunması sonucu jüri kararı ile belirlenir. Bir öğrenci bir dönemde uzmanlık alan dersi, Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği dersi (mezuniyet için gerekli zorunlu kredi yüküne dahil etmeyen

enstitüler için) ve seminer hariç, 15 krediden fazlasını alamaz. Seminer dersi, ders aşamasında yapılır.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok iki tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla lisans derslerinden seçilebilir. Eğitim-öğretim görülen programda yer alan asgari ders sayısı, ders kredisi ve AKTS kredisine ilave olarak farklı bir dilde eğitim-öğretim yapılan programdan da ders alınabilir. Ancak bu dersler alınması gereken zorunlu krediye sayılmaz. Ayrıca dersler, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile Üniversiteye bağlı diğer enstitülerden veya diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir. Diğer yükseköğretim kurumlarından alınabilecek ders sayısı ikiye geçemez. Yüksek lisans öğrencisi doktora dersi alamaz, alınan dersler krediye sayılmaz.

(3) Tezli yüksek lisans programları ikinci öğretim programları olarak da açılabilir.

(4) Tezli yüksek lisans çalışması araştırma niteliğinde çalışmaya yönelik olarak yürütülür.

(5) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

Tezli yüksek lisans programında süre

MADDE 19- (1) Tezli yüksek lisans programını tamamlama süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıtlı olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptıımadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup programı tamamlama süresi en fazla altı yarıyıldır. İntibak yaptııran öğrencilerde ders süresi, toplam alınması zorunlu ders sayısı, ders kredisi ve AKTS ders kredi koşullarını yerine getirmiş olmak kaydı ile iki yarıyıl düşebilir. İntibak yaptıırmak için özel öğrenci olarak ve benzeri şekilde alınmış olan ders sayısı ve kredisi haricinde kalan ders sayısı ve kredinin (kredi, AKTS kredisi) bu Yönetmelik hükümlerine göre bir dönemde tamamlanabilir olması gerekir. Tez süresi, tez özetinin/önerisinin enstitü yönetim kurulunda kabul edildiği tarihte başlar. Tez süresi iki yarıyıldan az olamaz.

(2) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde Üniversitenin öngördüğü başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişığı kesilir.

(3) Kredili derslerini, seminerini başarıyla tamamlayamayan veya genel not ortalaması 2,50'nin altında olan öğrenciler tez aşamasına geçemez.

Tez danışmanı atanması

MADDE 20- (1) Tezli yüksek lisans programında, öğrencinin enstitüye kayıt yaptıırdığı birinci yarıyıl başında, Üniversitenin kendi kadrosunda bulunan öğretim üyeleri arasından, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile yapılan tez danışmanı önerisi, enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. 2547 sayılı Kanunun ek 46 ncı maddesi kapsamında kısmi zamanlı olarak görevlendirilen en az doktora derecesine sahip araştırmacılar da tez danışmanı olarak seçilebilir. Ancak bu kişilerin danışman olarak görevlendirilebilmesi için öğrencinin talebi, ilgili araştırmacının yazılı muvafakati ve enstitü yönetim kurulunun kararı şarttır. Danışman önerisinde, lisansüstü öğrenci ile danışman arasında birinci derece akrabalık bağının bulunmaması dikkate alınır. Danışman değişikliğini zorunlu kılan hallerde; aynı şekilde anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul gerekçeli önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değişikliği yapılabilir. Danışmanlık görevi tez danışmanı atanıncaya kadar enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı veya uzaktan eğitim birim koordinatörü tarafından yapılır. Yükseköğretim kurumunda belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu

tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda enstitü anabilim/anasanat dalı kurulu/akademik kurulu önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile ikinci tez danışmanı atanabilir. İkinci tez danışmanı tez önerisi verildikten sonra en geç birinci yarıyıl sonuna kadar belirlenebilir. Birinci danışmanlar Üniversite öğretim üyeleri arasından atanır. Ancak, ikinci danışmanlar Üniversite kadrosu dışından da atanabilir. İkinci tez danışmanı en az doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip olmalıdır.

(2) Farklı bir yükseköğretim kurumuna geçen veya emekliye ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları öğrenci ders aşamasında olduğu durumda sona erer. İlgili öğrenciye yeni danışman atanmasında, yukarıda yer alan danışman atanmasına ilişkin yol izlenir. Ancak tez önerisi enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanmış ve en az bir yarıyıl tez çalışması dersinden başarılı olan öğrencilere mahsus olmak üzere, öğrencinin ve farklı bir yükseköğretim kurumuna geçen veya emekliye ayrılan öğretim üyesinin emekli olduğu tarihten itibaren on beş gün içinde talep etmesi halinde, başlamış oldukları tez danışmanlıkları, akademik kurul kararını içeren bilim/anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile devam edebilir.

(3) Enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı, öğrencinin danışmanıyla beraber belirlediği tez önerisini/konusunu en geç ikinci yarıyıl sonuna kadar anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile enstitüye önerir. Ders döneminin uzaması halinde tez önerisi/konusu, en geç dördüncü yarıyıl sonunda olmak üzere enstitüye gönderilir. Tez önerisi/konusu enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. En geç dördüncü yarıyıl sonuna kadar tez önerisi enstitüye gönderilmeyen ya da tez önerisi reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez konusu değişikliği, öğrencinin ve danışmanının önerisi üzerine ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının teklifi doğrultusunda alınan akademik kurul kararı ile yapılır ve enstitü yönetim kurulu kararı ile kesinleşir. Bu durumda öğrenci, tez konusu değişikliğinin kesinleştiği tarihten itibaren bir yarıyıl geçmeden ve bir yarıyıl kayıt yenileme şartını yerine getirmeden tez savunma sınavına alınmaz. Dönem başında tez konusu değiştiren öğrenciler, azami öğrenim süresi içerisinde olmak kaydıyla, enstitü yönetim kurulu karar tarihinden itibaren en erken ilgili yarıyıl sonunda tez savunma sınavına girebilir. Dönem içerisinde tez konusu değiştiren öğrenciler, azami öğrenim süresi içerisinde olmak kaydıyla, en erken takip eden yarıyıl da tez savunma sınavına girebilir.

(5) Öğrenci, her yarıyıl kendi tez danışmanı tarafından açılan uzmanlık alan dersine kayıt yaptırmakla yükümlüdür. Uzmanlık alan dersleri, enstitü yönetim kurulunun öğrencinin tez danışmanını atadığı tarihte başlar ve öğrencinin mezuniyetine ya da ilişkisinin kesilmesine karar verildiği tarihe kadar devam eder. Uzmanlık alan dersleri güz yarıyılı başında kaydolun öğrenciler için bahar yarıyılı başlangıcına kadar, bahar yarıyılında kaydolun öğrenciler için güz yarıyılı başlangıcına kadar kesintisiz olarak yarıyıl ve yaz tatillerinde de devam eder.

(6) İki yarıyıl üst üste kayıt yaptırmayan veya iki yarıyıl üst üste uzmanlık alan dersinden başarısız olan öğrencinin danışmanlığı; danışmanın talebi, anabilim/anasanat dalı başkanlığının teklifi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile danışman üzerinden alınabilir. Öğrencinin kaydını yenilemesi durumunda bu Yönetmelikteki tez danışmanı atanmasına ilişkin hükümler uygulanır.

Tezli yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 21- (1) Tezli yüksek lisans programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları tez yazım kurallarına uygun bir biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir

intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(2) Yüksek lisans tez jürisi, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı ve en az biri başka bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere danışman olma niteliğine sahip üç veya beş öğretim üyesinden oluşur. Jüri, jüri üyeleri ile tez savunma adayları arasında birinci derece akrabalık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur. Jürinin üç üyeden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz. Biri Üniversiteden, diğeri de başka yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek üye de seçilir. Sınavlar pandemi, afet gibi hareket kısıtlılığına neden olan küresel olaylarda anabilim/anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile kayıt altına alınmak ve konuyla ilgili Yükseköğretim Kurulu kararlarına uygun olmak koşuluyla çevrim içi araçlar/telekonferans yoluyla da yapılabilir.

(3) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim/anasanat/bilim/sanat dalı program başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir. Jüri üyeleri, enstitü yönetim kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren en erken bir hafta, en geç bir ay içinde ve önceden belirlenip ilan edilen bir tarihte toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Sınav en az kırk beş dakika sürer ve öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilere açık olarak yapılır. Sınav, jüri üyesinin/üyelerinin yurt dışında uzun süreli görevli olmaları durumunda anabilim/anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile kayıt altına alınmak koşuluyla telekonferans yoluyla da yapılabilir.

(4) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Ret, düzeltme ve kabul kararları enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığınca, tez sınavını izleyen üç iş günü içinde gerekçeleri ile birlikte ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Kabul kararı salt çoğunlukla verilmişse olumsuz oy kullanan üyenin/üyelerin gerekçeleri tutanağa eklenir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Yeniden yapılan bu savunma sınavına girmeyen veya bu savunma sınavı sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(5) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(6) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde ve aynı isimli tezsiz yüksek lisans programının olması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tezli yüksek lisans programında diploma

MADDE 22- (1) Tezli yüksek lisans tez sınavında başarılı olmak varsa jürinin istediği değişiklikleri yapmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin tez yazım kurallarına uygun olarak yazılmış ve ciltlenmiş en az üç kopyasını, tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden öğrenciyeye tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

(2) Enstitü kurulları mezuniyet için enstitü dergisinde yayımlanmak üzere tez yayını teslim etme, ulusal-uluslararası bilimsel toplantılarda bildiri sunma ve benzeri koşullar koyabilir.

(3) Yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(4) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak tezli yüksek lisans programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

(5) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından YÖK Başkanlığına gönderilir.

Tezsiz yüksek lisans programının amacı ve kapsamı

MADDE 23- (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı; öğrenciye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir.

(2) Tezsiz yüksek lisans programı toplam otuz krediden ve 60 AKTS'den az olmamak kaydıyla en az on adet ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Bir öğrenci bir dönemde dönem projesi dersi hariç 21 krediden fazlasını alamaz.

(3) Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Öğrenci, dönem projesinin alındığı yarıyıldan önce dönem projesine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı bir rapor vermek zorundadır. Raporu başarısız bulunan öğrenci, izleyen yarıyıldan önce dönem projesine yeniden kayıt yaptırmak ve bu yarıyıl sonunda da yeni bir yazılı rapor vermek zorundadır.

(4) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üç tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla lisans derslerinden seçilebilir.

(5) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları yükseköğretim kurumunca tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler, ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

(6) Senato tarafından belirlenen esaslara göre tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir.

(7) Tezsiz yüksek lisans programı ikinci öğretimde de yürütülebilir.

Tezsiz yüksek lisans programında danışman atanması

MADDE 24- (1) Tezsiz yüksek lisans programında, enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığı önerisi ile her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya Senatonun belirlediği niteliklere sahip doktora veya eşdeğeri lisansüstü eğitim mezunu bir öğretim görevlisi birinci yarıyılın başında ders danışmanı olarak önerilir. Danışman, enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir. Danışman önerisinde, lisansüstü öğrenci ile danışman arasında birinci derece akrabalık bağının bulunmaması dikkate alınır. Danışman değişikliğini zorunlu kılan hallerde; aynı şekilde ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değişikliği yapılabilir.

Tezsiz yüksek lisans programında süre

MADDE 25- (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıran yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin

sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir. İntibak yaptıran öğrencilerde ders süresi, toplam alınması zorunlu ders sayısı, ders kredisi ve AKTS ders kredi koşullarını yerine getirmiş olmak kaydı ile bir yarıyıl düşebilir. İntibak yaptırabilmek için özel öğrenci olarak ve benzeri şekilde alınmış olan ders sayısı ve kredisi haricinde kalan ders sayısı ve kredinin (kredi, AKTS kredisi) bu Yönetmelik hükümlerine göre bir dönemde tamamlanabilir olması gerekir.

Tezsiz yüksek lisans programında diploma

MADDE 26- (1) Derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan ve genel not ortalaması en az 2,50 olan tezsiz yüksek lisans öğrencisine, üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunan tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(2) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak tezsiz yüksek lisans programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Doktora Programı

Doktora programının amacı ve kapsamı

MADDE 27- (1) Doktora programının amacı; öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin;

- a) Bilime yenilik getirme,
- b) Yeni bir bilimsel yöntem geliştirme,
- c) Bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama,

niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

(2) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için toplam en az yirmi bir krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi (güz ve bahar yarıyılı toplamı) 60 AKTS'den az olmamak üzere en az yedi adet kredili ders; seminer dersi, uzmanlık alan dersleri, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur ve toplam 240 AKTS kredisinden az olamaz. Doktora programında alınabilecek azami ders sayısı ise on adettir. Öğrencinin ve danışmanın talebi, anabilim dalı kurul/akademik kurulun gerekçeli kararını içeren anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile ilave dersler aldırılabilir. Derslerin en çok ikisi yüksek lisans öğrenimi sırasında alınmamış olmak koşuluyla yüksek lisans derslerinden seçilebilir. Seminar dersi, ders döneminde yapılır ve kredi yüküne dâhil değildir. Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği dersi de ilgili enstitü kurul kararına bağlı olarak kredi yüküne dâhil edilmeyebilir ve yüksek lisans aşamasında alınmadı ise doktora aşamasında alınır. Doktora öğrencileri programı tamamlayana kadar Gelişim ve Öğrenme ile Öğretimde Planlama ve Değerlendirme formasyon derslerini alıp başarmak zorundadır. Bu formasyon dersleri kredi/AKTS yüküne dâhil edilmez.

(3) Doktora programı, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak üzere toplam en az 42 kredilik on dört adet ders; seminer dersi, uzmanlık alan dersleri, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmasından oluşur ve lisans üzerine doktora programı toplam 300 AKTS kredisinden az olamaz. Öğrencinin ve danışmanın talebi, anabilim dalı kurul/akademik kurulun gerekçeli kararını içeren anabilim dalı başkanlığının önerisi

ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile ilave dersler aldırılabilir. Seminer dersi, ders döneminde yapılır ve krediye sayılmaz. Lisans derecesi ile doktora programına başvuran öğrenciler derslerin en çok dördünü daha önce almamış olmak kaydı ile yüksek lisans derslerinden seçebilir.

(4) Bir öğrenci bir dönemde uzmanlık alan dersi ve seminer hariç, 15 krediden fazlasını alamaz. Tez aşamasında, tez çalışması dersine her dönem kayıt yaptırılır. Tez çalışmasının izlenmesi tez izleme komitesi; tez çalışmasının değerlendirilmesi ise tez jürisi tarafından yapılır.

(5) Dersler, ilgili enstitü anabilim dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile Üniversitenin diğer enstitüleri veya diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir. Diğer yükseköğretim kurumlarından seçilebilecek ders sayısı yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört olabilir. Eğitim-öğretim görülen programda yer alan asgari ders sayısı, ders kredisi ve AKTS kredisine ilave olarak farklı bir dilde eğitim-öğretim yapılan programdan da ders alınabilir. Ancak bu dersler alınması gereken zorunlu krediye sayılmaz.

(6) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(7) Doktora programları yurt içi ve yurt dışı birleştirilmiş ve ortak doktora programları şeklinde düzenlenebilir.

(8) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

(9) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

Süre

MADDE 28- (1) Doktora programını tamamlama süresi her dönem kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için en fazla on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için en fazla on dört yarıyıldır.

(2) Doktora programı için gerekli dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya yükseköğretim kurumunun öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir. İntibak yaptıran öğrencilerde ders süresi, toplam alınması zorunlu ders sayısı ve ders kredisi ile AKTS ders kredi koşulunu yerine getirmiş olmak kaydı ile iki yarıyıl düşebilir. İntibak yaptırabilmek için özel öğrenci olarak ve benzeri şekilde alınmış olan ders sayısı ve kredisi haricinde kalan ders sayısı ve kredinin (kredi, AKTS kredisi) bu Yönetmelik hükümlerine göre bir dönemde tamamlanabilir olması gerekir. Tez süresi, tez özetinin/önerisinin enstitü yönetim kurulunda kabul edildiği tarihte başlar. Tez süresi dört yarıyıldan az olamaz.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen toplam azami süre olan on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin yükseköğretim kurumuyla ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları ve aynı isimli tezsiz yüksek lisans programı bulunması ve talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 29- (1) Tez danışmanı; öğrencinin enstitüye kayıt yaptırdığı birinci yarıyıl başında, Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak, ilgili enstitü anabilim dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anabilim dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır. 2547 sayılı Kanunun ek 46 ncı maddesi kapsamında kısmi zamanlı olarak görevlendirilen en az doktora derecesine sahip araştırmacılar da tez danışmanı olarak seçilebilir. Ancak bu kişilerin danışman olarak görevlendirilebilmesi için öğrencinin talebi, ilgili araştırmacının yazılı muvafakati ve enstitü yönetim kurulunun kararı şarttır. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Danışman önerisinde, lisansüstü öğrenci ile danışman arasında birinci derece akrabalık bağının bulunmaması dikkate alınır. Danışman değişikliğini zorunlu kılan hallerde; aynı şekilde anabilim dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değiştirilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda enstitü anabilim dalı başkanlığının benzer şekildeki önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile ikinci tez danışmanı atanabilir. İkinci tez danışmanı tez önerisi verildikten sonra en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirlenebilir. Birinci danışmanlar Üniversite öğretim üyeleri arasından atanır. Ancak, ikinci danışmanlar Üniversite kadrosu dışından da atanabilir. İkinci tez danışmanı en az doktora derecesine sahip olmalıdır. Bu durumda, öğrencinin çalışmalarını izlemeyi ve derslerini belirlemeyi birinci danışman yürütür. Farklı bir yükseköğretim kurumuna geçen veya emekliye ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları öğrenci ders aşamasında olduğu durumda sona erer. İlgili öğrenciye yeni danışman atanmasında bu fıkra da yer alan danışman atanmasına ilişkin yol izlenir. Ancak yeterlik sınavından başarılı olmuş ve en az üç yarıyıl tez çalışması dersinden başarılı olan öğrencilere mahsus olmak üzere, öğrencinin ve farklı bir yükseköğretim kurumuna geçen veya emekliye ayrılan öğretim üyesinin emekli olduğu tarihten itibaren on beş gün içinde talep etmesi halinde, başlamış oldukları tez danışmanlıkları, akademik kurul kararını içeren anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile devam edebilir. Diş hekimliği, eczacılık, tıp ve veteriner fakülteleri anabilim dalları hariç doktora programlarında öğretim üyelerinin danışmanlık yapabilmesi ve tez yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezini birinci danışman olarak (ikinci danışman hariç) yönetmiş olması gerekir. Azami danışmanlık öğrenci sayısı, YÖK'ün ilgili kararlarına göre belirlenir.

(2) Öğrenci her yarıyıl kendi tez danışmanı tarafından açılan uzmanlık alan dersine kayıt yaptırmakla yükümlüdür. Uzmanlık alan dersleri, enstitü yönetim kurulunun öğrencinin danışmanını atadığı tarihte başlar ve öğrencinin mezuniyetine ya da ilişkisinin kesilmesine karar verildiği tarihe kadar devam eder. Uzmanlık alan dersleri güz yarıyılı başında kaydolun öğrenciler için bahar yarıyılı başlangıcına kadar, bahar yarıyılında kaydolun öğrenciler için güz yarıyılı başlangıcına kadar kesintisiz olarak yarıyıl ve yaz tatillerinde de devam eder.

(3) İki yarıyıl üst üste kayıt yaptırmayan veya iki yarıyıl üst üste uzmanlık alan dersinden başarısız olan öğrencinin danışmanlığı; danışmanın talebi, anabilim dalı başkanlığının teklifi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile danışman üzerinden alınabilir. Öğrencinin kaydını yenilemesi durumunda bu Yönetmelikteki tez danışmanı atanmasına ilişkin hükümler uygulanır.

(4) Tez izleme komitesi raporunun ilgili dönem sonuna kadar enstitüye gönderilmemesi halinde öğrenci ilgili dönem için başarısız kabul edilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 30- (1) Yeterlik sınavının amacı; öğrencinin temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları yılda iki kez yapılır.

(2) Doktora programında genel not ortalaması en az 3,00 olan öğrenciler yeterlik sınavına güz ve bahar yarıyılları öncesinde enstitü kurulu tarafından belirlenen tarihler arasında girerler. Yüksek

lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en erken ikinci yarıyılın sonunda (Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalları için üçüncü), lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en erken dördüncü (Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalları için beşinci) yarıyılın sonunda yeterlik sınavına girebilir. Yeterlik sınavına en geç; yüksek lisans derecesi ile giren öğrenci beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile giren öğrenci yedinci yarıyılın sonuna kadar girmek zorundadır. Bu sınava girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Yeterlik sınavları, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığı tarafından önerilen, enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan ve iki yıl görev yapan beş öğretim üyesinden oluşan doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite üyelerinde eksilme olması durumunda kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle yeni üye belirlenir. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Biri Üniversiteden, biri de başka yükseköğretim kurumundan olmak üzere en az iki, en fazla dört yedek üye de seçilir. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Yeterlik sınavları pandemi, afet gibi hareket kısıtlılığına neden olan küresel olaylarda anabilim/anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile kayıt altına alınmak ve konuyla ilgili Yükseköğretim Kurulu kararlarına uygun olmak koşuluyla çevrim içi araçlar/telekonferans yoluyla da yapılabilir.

(4) Doktora yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Yazılı sınavda başarı notu 100 üzerinden 70'tir. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Olumsuz oy kullanan üyenin/üyelerin gerekçelerini tutanağa eklemeleri gerekir.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Başarısız olduğu halde tekrar sınava girmeyen öğrenci başarısız kabul edilir. Bu sınavda da başarısız olan veya sınava girmeyen öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir. Yeterlik sınav jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, uzmanlık alan dersi ve seminer hariç derslere ilişkin kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla yeterlik sınavından sonra da ders/dersler almasını isteyebilir ve bunu bir tutanakla enstitüye bildirir. Bu dersler program için zorunlu asgari ders sayısına dâhil edilmez. Yeterlik sınavında başarılı olduğu halde yeterlik sınav jürisinin önerisi ile ilave ders alan öğrenciler tez jüri önerisi öncesinde bu dersleri başarmak zorundadır.

(6) Lisans derecesi ile doktora programına kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci yüksek lisans programına geçebilir. Yüksek lisans programına geçme şartları ilgili enstitü yönetim kurullarınca belirlenir.

Tez izleme komitesi

MADDE 31- (1) Yeterlik sınavını başararak tez dönemine geçen öğrenci için ilgili enstitü anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede danışmandan başka ilgili enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir. İkinci tez danışmanı tez izleme komitesi üyeleri dışından seçilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 32- (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini/özetini tez izleme komitesi önünde dinleyicilere açık şekilde sözlü olarak savunur. Tez izleme komitesi başkanı tez önerisi/özetini ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Olumsuz oy kullanan üye, gerekçelerini de bildirmekle yükümlüdür. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez önerisini izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye gerekçeyi de içeren tutanakla bildirilir. Tez önerisi enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusu değiştiren bir öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisini süresi içinde vermeyen veya tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, ocak-haziran ve temmuz-aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci toplantı tarihinden en az bir ay önce tez gelişme raporunu komite üyelerine yazılı olarak iletir. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez gelişme raporu, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Tez gelişme raporu, toplantının yapıldığı tarihten itibaren en geç bir hafta içerisinde tez izleme komitesi tutanağı ile birlikte enstitüye bildirilir. Üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez tez izleme komite raporu başarısızlığı bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tez izleme komitesi raporunun ilgili dönem sonuna kadar enstitüye ulaştırılmaması durumunda öğrenci ilgili dönem için başarısız kabul edilir.

(4) Azami öğrenim süresinin dolmasına en az dört yarıyıl kalıncaya kadar, tez izleme komitesinin önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile tez konusu değişikliği yapılabilir. Tez konusunu değiştirmek isteyen öğrenci, yeni tez önerisini birinci fıkrada belirtilen usule göre savunur. Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabulüne veya reddine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, tez önerisi savunma tarihini izleyen üç iş günü içinde tutanak hâline getirilerek, danışmanın tez konusu değişikliğine ilişkin gerekçeli yazısı da eklenmek suretiyle anabilim dalı başkanlığı tarafından enstitü müdürlüğüne iletilir. Tez konusu değişikliği, enstitü yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir. Doktora tez konusunu değiştiren öğrenci, yeni tez konusu için en az üç başarılı tez izleme komitesi raporu sunmak zorundadır.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 33- (1) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için diğer koşulları yerine getirmiş olması kaydı ile en az üç tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(4) Doktora tez jürisi, danışman ve enstitü anabilim/anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Jüri, jüri üyeleri ile tez savunma adayları arasında birinci derece akrabalık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir. Doktora tez jürisi kurulurken birisi başka yükseköğretim kurumu öğretim üyesi olmak üzere iki yedek üye de belirlenir.

(5) Tez izleme komitesi başkanı, öğrencinin jüri üyesi sayısının bir fazlası kadar hazırladığı tezini anabilim dalı başkanlığı kanalıyla enstitü müdürlüğüne sunar. Enstitü tarafından kendilerine tez teslim edilen jüri üyeleri, tez teslim tarihinden itibaren en erken bir hafta, en geç bir ay içinde tez izleme komitesi başkanının başkanlığında toplanarak, öğrenciyi sınava alır ve tez için kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Düzeltme kararı durumunda öğrenciye en fazla altı ay süre tanınır. Öğrenci bu süre içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde savunur. Sınav, jüri üyesinin/üyelerinin yurt dışında uzun süreli görevli olmaları durumunda veya pandemi afet gibi hareket kısıtlılığına neden olan küresel olaylarda anabilim/anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile kayıt altına alınmak ve konuyla ilgili Yükseköğretim Kurulu kararlarına uygun olmak koşuluyla çevrim içi araçlar/telekonferans yoluyla da yapılabilir.

(6) Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı en az kırk beş dakika olmak üzere öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Ret, düzeltme ve salt çoğunlukla kabul durumlarında olumsuz oy kullanan üye/üyeler gerekçelerini ilgili tutanağa eklemek zorundadır. Bu karar, anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tezde başarılı olamayan öğrencilere talepleri halinde 28 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre aynı alanda varsa tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(7) Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Fen Bilimleri Enstitüsünde; öğrencinin tez savunma sınavına girebilmesi için, doktora öğrenimi sürecinde, SCI (Science Citation Index), SCI- Expanded (Science Citation Index Expanded), SSCI (Social Science Citation Index) veya AHCI (Arts and Humanities Citation Index) kapsamında Yükseköğretim Genel Kurulunun aldığı karar gereğince yağmacı/şablonlu sayılmayan dergilerde çalışma alanı ile ilgili basılmış veya kesin kabul belgesi almış en az bir araştırma makalesi veya bu makale yerine geçecek bir patenti olmak zorundadır.

(8) Sosyal Bilimler Enstitüsü ile Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsünde; öğrencinin tez savunma sınavına girebilmesi için, doktora öğrenimi sürecinde, SSCI (Social Science Citation Index), SCI (Science Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index Expanded) ya da AHCI (Arts and Humanities Citation Index) kapsamında Yükseköğretim Genel Kurulunun aldığı karar gereğince yağmacı/şablonlu sayılmayan dergilerde veya Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca saptanan alan indeksi kapsamındaki dergilerde veya ULAKBİM TR dizin dergi listesinde bulunan dergilerde, çalışma alanı ile ilgili basılmış veya kesin kabul belgesi almış en az bir araştırma makalesi olmak zorundadır.

(9) Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalında; öğrencinin tez savunma sınavına girebilmesi için, doktora öğrenimi sürecinde, Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca saptanan alan indeksi kapsamındaki dergilerde veya ULAKBİM TR dizin dergi listesinde bulunan dergilerde,

çalışma alanı ile ilgili basılmış veya kesin kabul belgesi almış en az bir araştırma makalesi olmak zorundadır.

Doktora diploması

MADDE 34- (1) Tez savunmasında başarılı olmak ve ilgili enstitü yönetim kurulunca belirlenen diğer koşulları da sağlamak kaydıyla doktora tezinin tez yazım kurallarına uygun olarak yazılmış ve ciltlenmiş en az üç kopyasını, tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(2) Doktora diploması üzerinde enstitü anabilim/anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(3) İlgili enstitü tarafından tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere YÖK Başkanlığına gönderilir.

(4) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak doktora programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

(5) Enstitü kurulları mezuniyet için enstitü dergisinde yayımlanmak üzere tez yayını teslim etme, ulusal-uluslararası bilimsel toplantılarda bildiri sunma ve benzeri koşullar koyabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Sanatta Yeterlik Programı

Sanatta yeterlik programının amacı ve kapsamı

MADDE 35- (1) Sanatta yeterlik programı; farklı sanat ve tasarım alanlarında yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmayı, özgün sanat eserlerinin ortaya konulmasını, üstün bir uygulama becerisi ve yaratıcılık kazandırmayı amaçlayan bir lisansüstü eğitim programıdır. YÖK tarafından belirlenen dallarda sanatta yeterlik programı açılabilir.

(2) Sanatta yeterlik programı; yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için, toplam en az 21 krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi (güz ve bahar yarıyılı toplamı) 60 AKTS'den az olmamak üzere en az yedi adet kredili ders, seminer dersi, uzmanlık alan dersleri, yeterlik sınavı, tez önerisi, tez ve varsa sergi, proje, konser, gösteri gibi çalışmalardan oluşur ve toplam 240 AKTS kredisinden az olamaz. Sanatta yeterlik programında alınabilecek azami ders sayısı ondur. Öğrencinin ve danışmanın talebi, anasanat dalı kurul/akademik kurulun gerekçeli kararını içeren anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile ilave dersler aldırılabilir. Derslerin en çok iki tanesi yüksek lisans öğrenimi sırasında alınmamış olmak koşuluyla yüksek lisans derslerinden seçilebilir. Seminer dersi, ders döneminde yapılır ve kredi yüküne dâhil değildir. Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği dersi de ilgili enstitü kurul kararına bağlı olarak kredi yüküne dâhil edilmeyebilir ve yüksek lisans aşamasında alınmadı ise sanatta yeterlik aşamasında alınır. Sanatta yeterlik öğrencileri programı tamamlayana kadar Gelişim ve Öğrenme ile Öğretimde Planlama ve Değerlendirme formasyon derslerini alıp başarmak zorundadır. Bu formasyon dersleri kredi/AKTS yüküne dâhil edilmez.

(3) Sanatta yeterlik programı; lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak üzere en az 42 kredilik on dört adet ders, seminer dersi,

uzmanlık alan dersleri, yeterlik sınavı, tez önerisi, tez ve sergi, proje, konser, gösteri gibi çalışmalarından oluşur. Lisans üzerine sanatta yeterlik programı toplam 300 AKTS kredisinden az olamaz. Öğrencinin ve danışmanın talebi, anasanat dalı kurul/akademik kurulun gerekçeli kararını içeren anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile ilave dersler aldırılabilir. Seminer dersi, ders döneminde yapılır ve krediye sayılmaz. Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına başvuran öğrenciler derslerin en çok dördünü daha önce almamış olmak kaydı ile yüksek lisans derslerinden seçebilir.

(4) Bir öğrenci bir dönemde uzmanlık alan dersi ve seminer hariç, 15 krediden fazlasını alamaz. Tez aşamasında, sanatta yeterlik tez çalışması dersine her dönem kayıt yaptırılır. Sanatta yeterlik tez çalışmasının izlenmesi sanatta yeterlik tez izleme komitesi; sanatta yeterlik tezi ve varsa sergi, proje, konser, gösteri gibi çalışmaların değerlendirilmesi tez jürisi tarafından yapılır.

(5) Dersler, ilgili enstitü anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anasanat dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile Üniversitenin diğer enstitüleri veya diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir. Diğer yükseköğretim kurumlarından seçilebilecek ders sayısı yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört olabilir. Eğitim-öğretim görülen programda yer alan asgari ders sayısı, ders kredisi ve AKTS kredisine ilave olarak farklı bir dilde eğitim-öğretim yapılan programdan da ders alınabilir. Ancak bu dersler alınması gereken zorunlu krediye sayılmaz.

(6) Lisans dersleri, ders yüküne ve sanatta yeterlik çalışması kredisine sayılmaz.

(7) Sanatta yeterlik programları yurt içi ve yurt dışı birleştirilmiş ve ortak sanatta yeterlik programları şeklinde düzenlenebilir.

(8) Sanatta yeterlik programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

(9) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

Süre

MADDE 36- (1) Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi her dönem kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için en fazla on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için en fazla on dört yarıyıldır.

(2) Sanatta yeterlik programı için gerekli dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya Üniversitenin öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. İntibak yaptıran öğrencilerde ders süresi, toplam alınması zorunlu ders sayısı ile AKTS ders kredi koşulunu yerine getirmiş olmak kaydı ile iki yarıyıl düşebilir. İntibak yaptırabilmek için özel öğrenci olarak ve benzeri şekilde alınmış olan ders sayısı ve kredisi haricinde kalan ders sayısı ve kredinin (kredi, AKTS kredisi) bu Yönetmelik hükümlerine göre bir dönemde tamamlanabilir olması gerekir. Tez süresi, tez özetinin/önerisinin enstitü yönetim kurulunda kabul edildiği tarihte başlar. Tez ve varsa sergi, proje, konser, gösteri gibi çalışmaların süresi dört yarıyıldan az olamaz.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez, varsa sergi, proje, konser, gösteri gibi çalışmalarını birinci fıkrada belirtilen azami on iki yarıyıl veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına başvurmuş öğrencilerden kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, sergi, proje, konser, gösteri ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları ve aynı isimli tezsiz yüksek lisans programı bulunması halinde isteklilere tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 37- (1) Tez danışmanı, öğrencinin enstitüye kayıt yaptırdığı birinci yarıyıl başında, Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından, talepte bulunmuş ise öğrencinin de görüşü alınarak, ilgili enstitü anasanat dalı kurul/akademik kurul kararını içeren anasanat dalı başkanlığı önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile atanır. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Danışman önerisinde, lisansüstü öğrenci ile danışman arasında birinci derece akrabalık bağının bulunmaması dikkate alınır. Danışman değişikliğini zorunlu kılan hallerde; aynı şekilde anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile danışman değiştirilebilir. Sanatta yeterlik tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda enstitü anasanat dalı başkanlığının benzer şekildeki önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile ikinci tez danışmanı atanabilir. İkinci tez danışmanı tez önerisi verildikten sonra en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirlenebilir. Sanatta yeterlik programlarında tez yönetilebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezini birinci danışman olarak (ikinci danışman hariç) yönetmiş olmak gerekir. Birinci danışmanlar Üniversite öğretim üyeleri arasından atanır. Ancak, ikinci danışmanlar Üniversite kadrosu dışından da atanabilir. İkinci tez danışmanı en az doktora/sanatta yeterlik derecesine sahip olmalıdır. Bu durumda, öğrencinin çalışmalarını izlemeyi ve derslerini belirlemeyi birinci danışman yürütür. Farklı bir yükseköğretim kurumuna geçen veya emekliye ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları öğrenci ders aşamasında olduğu durumda sona erer. İlgili öğrenciye yeni danışman atanmasında bu fıkra da yer alan danışman atanmasına ilişkin yol izlenir. Ancak yeterlik sınavından başarılı olmuş ve en az üç yarıyıl tez çalışması dersinden başarılı olan öğrencilere mahsus olmak üzere, öğrencinin ve farklı bir yükseköğretim kurumuna geçen veya emekliye ayrılan öğretim üyesinin emekli olduğu tarihten itibaren on beş gün içinde talep etmesi halinde, başlamış oldukları tez danışmanlıkları, akademik kurul kararını içeren anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile devam edebilir. Azami danışmanlık öğrenci sayısı, YÖK'ün ilgili kararlarına göre belirlenir. Öğrenci her yarıyıl sanatta yeterlik tez danışmanı tarafından açılan uzmanlık alan dersine kayıt yaptırmakla yükümlüdür. Uzmanlık alan dersleri enstitü yönetim kurulunun öğrencinin sanatta yeterlik tez danışmanını atadığı tarihte başlar ve öğrencinin mezuniyetine ya da ilişkisinin kesilmesine karar verildiği tarihe kadar devam eder. Uzmanlık alan dersleri güz yarıyılı başında kaydolun öğrenciler için bahar yarıyılı başlangıcına kadar, bahar yarıyılında kaydolun öğrenciler için güz yarıyılı başlangıcına kadar kesintisiz olarak yarıyıl ve yaz tatillerinde de devam eder.

(2) İki yarıyıl üst üste kayıt yaptırmayan veya iki yarıyıl üst üste uzmanlık alan dersinden başarısız olan öğrencinin danışmanlığı; danışmanın talebi, anasanat dalı başkanlığının teklifi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile danışman üzerinden alınabilir. Öğrencinin kaydını yenilemesi durumunda bu Yönetmelikteki tez danışmanı atanmasına ilişkin hükümler uygulanır.

Yeterlik sınavı

MADDE 38- (1) Yeterlik sınavının amacı; öğrencinin temel konular ve sanatta yeterlik çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır. Yeterlik sınavları yılda iki kez yapılır.

(2) Sanatta yeterlik programında genel not ortalaması en az 3,00 olan öğrenciler yeterlik sınavına güz ve bahar yarıyılları öncesinde enstitü kurulu tarafından belirlenen tarihler arasında girer. Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en erken ikinci yarıyılın sonunda, lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en erken dördüncü yarıyılın sonunda yeterlik sınavına girebilir. Yeterlik

sınavına en geç; yüksek lisans derecesi ile giren öğrenci beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile giren öğrenci yedinci yarıyılın sonuna kadar girmek zorundadır.

(3) Yeterlik sınavları, enstitü anasanat dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan ve iki yıl görev yapan beş öğretim üyesinden oluşan sanatta yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite üyelerinde eksilme olması durumunda kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle yeni üye belirlenir. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Biri Üniversiteden, biri de başka yükseköğretim kurumundan olmak üzere iki yedek üye de seçilir. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(4) Sanatta yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü/sergi, proje, konser, gösteri olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü/sergi, proje, konser, gösteri sınavına alınır. Yazılı sınavda başarı notu yüz üzerinden yetmiştir. Sınavların ağırlıkları ile notlarının hesaplanmasında bu Yönetmeliğe göre işlem yapılır. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü/sergi, proje, konser, gösteri sınavlarındaki başarı durumunu değerlendirerek başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, anasanat dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Olumsuz oy kullanan üyenin/üyelerin gerekçelerini tutanağa eklemeleri gerekir.

(5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, bir sonraki yarıyıldaki tekrar sınava alınır. Başarısız olduğu halde tekrar sınava girmeyen öğrenci başarısız kabul edilir. Bu sınavda da başarısız olan veya sınava girmeyen öğrencinin sanatta yeterlik programı ile ilişkisi kesilir.

(6) Yeterlik sınav jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, uzmanlık alan dersi ve seminer hariç derslere ilişkin kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla yeterlik sınavından sonra da ders/dersler almasını isteyebilir ve bunu bir tutanakla enstitüye bildirir. Bu dersler program için zorunlu asgari ders sayısına dâhil edilmez. Yeterlik sınavında başarılı olduğu halde yeterlik sınav jürisinin önerisi ile ilave ders alan öğrencilerin tez jürilerinin oluşturulabilmesi için gerekli görülen dersleri almaları ve başarılı olmaları gerekir.

(7) Lisans derecesi ile sanatta yeterlik programına kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci yüksek lisans programına geçebilir. Yüksek lisans programına geçme şartları ilgili enstitü yönetim kurullarınca belirlenir.

Sanatta yeterlik tez izleme komitesi

MADDE 39- (1) Yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrenci için ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir sanatta yeterlik tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Sanatta yeterlik tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede danışmandan başka ilgili enstitü anasanat dalı içinden ve dışından veya farklı bir kurumdan birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir. İkinci tez danışmanı sanatta yeterlik izleme komitesi dışından seçilir.

(3) Sanatta yeterlik tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, ilgili enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelerde değişiklik yapılabilir.

(4) Tez izleme komitesi raporunun ilgili dönem sonuna kadar enstitüye gönderilmemesi halinde öğrenci ilgili dönem için başarısız kabul edilir.

Sanatta yeterlik tez önerisi savunması

MADDE 40- (1) Sanatta yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan sanatta yeterlik tez önerisini sanatta yeterlik tez izleme komitesi önünde dinleyicilere açık şekilde sözlü olarak savunur. Sanatta yeterlik tez izleme komitesi başkanı sanatta yeterlik tez önerisiyle ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce anasanat dalı başkanlığı kanalı ile komite üyelerine dağıtır.

(2) Sanatta yeterlik tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu sanatta yeterlik tez önerisinin kabul veya reddine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Olumsuz oy kullanan üye/üyeler, gerekçelerini de bildirmekle yükümlüdür. Bu karar, enstitü anasanat dalı başkanlığınca sanatta yeterlik tez önerisi savunmasını izleyen üç iş günü içinde enstitüye gerekçeyi de içeren tutanakla bildirilir. Sanatta yeterlik tez önerisi enstitü yönetim kurulu kararıyla kesinleşir. Sanatta yeterlik tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak sanatta yeterlik tez önerisi reddedilir.

(3) Sanatta yeterlik tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve sanatta yeterlik konusu seçme hakkına sahiptir. Böyle bir durumda yeni sanatta yeterlik tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen bir öğrenci üç ay içinde, danışman ve sanatta yeterlik tez konusunu değiştiren bir öğrenci ise altı ay içinde tekrar sanatta yeterlik tez önerisi savunmasına alınır. Sanatta yeterlik tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Sanatta yeterlik tez önerisi kabul edilen öğrenci için sanatta yeterlik tez izleme komitesi, ocak-haziran ve temmuz-aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda iki kez toplanır. Öğrenci toplantı tarihinden en az bir ay önce sanatta yeterlik tezi gelişme raporunu komite üyelerine yazılı olarak iletir. Bu raporda, o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin sanatta yeterlik tezi gelişme raporu, sanatta yeterlik tez izleme komitesi tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Sanatta yeterlik tez gelişme raporu, toplantının yapıldığı tarihten itibaren en geç bir hafta içerisinde sanatta yeterlik tez izleme komitesi tutanağı ile birlikte enstitüye bildirilir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Sanatta yeterlik tez izleme komitesi raporunun ilgili dönem sonuna kadar enstitüye ulaşmaması durumunda öğrenci ilgili dönem için başarısız kabul edilir.

(5) Azami öğrenim süresinin dolmasına en az dört yarıyıl kalıncaya kadar, sanatta yeterlik tez izleme komitesinin önerisi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile sanatta yeterlik tez konusu değişikliği yapılabilir. Sanatta yeterlik tez konusunu değiştirmek isteyen öğrenci, yeni sanatta yeterlik tez önerisini birinci fıkrada belirtilen usule göre savunur.

(6) Sanatta yeterlik tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu sanatta yeterlik tez önerisinin kabulüne veya reddine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, sanatta yeterlik tez önerisi savunma tarihini izleyen üç iş günü içinde tutanak hâline getirilerek, danışmanın sanatta yeterlik tez konusu değişikliğine ilişkin gerekçeli yazısı da eklenmek suretiyle anasanat dalı başkanlığı tarafından enstitü müdürlüğüne iletilir.

(7) Sanatta yeterlik tez konusu değişikliği, enstitü yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir. Sanatta yeterlik tez konusunu değiştiren öğrenci, yeni sanatta yeterlik tez konusu için en az üç başarılı sanatta yeterlik tez izleme komitesi raporu sunmak zorundadır.

Sanatta yeterlik tezinin sonuçlanması

MADDE 41- (1) Sanatta yeterlik programındaki bir öğrenci, sanatta yeterlik tezini, tez yazım kurallarına uygun biçimde yazmak, tezini ve varsa sergi, proje, konser ve gösteri gibi çalışmalarını jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Öğrenci, sanatta yeterlik tezini ve varsa sergi, proje, konser ve gösteri sunumunu tez savunmasından önce, düzeltme verilen tezlerde ve/veya sergi, proje, konser ve gösteri sunumlarında ise düzeltme ile birlikte tezini ve/veya sergi, proje, konser ve gösterisini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman sanatta yeterlik tezinin ve varsa sergi, proje, konser ve gösterinin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere sanatta yeterlik tezi enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Sanatta yeterlik tezinin sonuçlanabilmesi için diğer koşulları yerine getirmiş olması kaydıyla en az üç sanatta yeterlik tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(4) Sanatta yeterlik tez jürisi, danışman ve enstitü anasanat dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin sanatta yeterlik tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Jüri, jüri üyeleri ile tez savunma adayları arasında birinci derece akrabalık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir. Sanatta yeterlik tez jürisi kurulurken birisi başka yükseköğretim kurumu öğretim üyesi olmak üzere iki yedek üye de belirlenir.

(5) Sanatta yeterlik tez izleme komitesi başkanı, öğrencinin jüri üyesi sayısının bir fazlası kadar hazırladığı tezini anasanat dalı başkanlığı aracılığıyla enstitü müdürlüğüne sunar. Enstitü tarafından kendilerine tez teslim edilen jüri üyeleri, tez teslim tarihinden itibaren en erken bir hafta, en geç bir ay içinde sanatta yeterlik tez izleme komitesi başkanının başkanlığında toplanarak, öğrenciyi sınava alır. Jüri üyeleri sanatta yeterlik tezi ve varsa sergi, proje, konser, gösteri için kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Düzeltme kararı durumunda öğrenciye en fazla altı ay süre tanınır. Öğrenci bu süre içinde gereğini yaparak sanatta yeterlik tezini ve/veya sergi, proje, konser ve gösteriyi aynı jüri önünde savunur. Sınav, jüri üyesinin/üyelerinin yurt dışında uzun süreli görevli olmaları durumunda anasanat dalı başkanlığının gerekçeli önerisi ve ilgili enstitü yönetim kurulu kararı ile telekonferans yoluyla da yapılabilir.

(6) Sanatta yeterlik tez sınavı, sanatta yeterlik tezinin ve varsa sergi, proje, konser, gösterinin sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur, süresi en az kırk beş dakikadır. Sanatta yeterlik tez savunma sınavı öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık yapılır. Sanatta yeterlik tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak tez ve varsa sergi, proje, konser ve gösteri hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Ret, düzeltme ve salt çoğunlukla kabul durumlarında olumsuz oy kullanan üye/üyeler gerekçelerini ilgili tutanağa eklemek zorundadır. Bu karar, anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç iş günü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Sanatta yeterlik tezi ve/veya sergi, proje, konser ve gösteri hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak sanatta yeterlik tezini ve/veya sergi, proje, konser ve gösteriyi aynı jüri önünde yeniden savunur. Yeniden yapılan savunma sınavına girmeyen veya bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tez, sergi, proje, resital, konser, temsil gibi sanatta yeterlik çalışmasında başarılı olamayan öğrencilere talepleri halinde 28 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre aynı alanda varsa tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(7) Öğrencinin tez savunma sınavına girebilmesi için, sanatta yeterlik öğrenimi sürecinde, SSCI (Social Science Citation Index), SCI (Science Citation Index), SCI-Expanded (Science Citation Index Expanded) ya da AHCI (Arts and Humanities Citation Index) kapsamında Yükseköğretim Genel Kurulunun aldığı karar gereğince yağmacı/şaiBELİ sayılmayan dergilerde veya

Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca saptanan alan indeksi kapsamındaki dergilerde veya ULAKBİM TR dizin dergi listesinde bulunan dergilerde, çalışma alanı ile ilgili basılmış veya kesin kabul belgesi almış en az bir araştırma makalesi olmak zorundadır.

Sanatta yeterlik diploması

MADDE 42- (1) Sanatta yeterlik tez savunmasında başarılı olmak ve ilgili enstitü yönetim kurulunca belirlenen diğer koşulları da sağlamak kaydıyla sanatta yeterlik tezinin tez yazım kurallarına uygun olarak yazılmış ve ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve sanatta yeterlik tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci sanatta yeterlik diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine tez teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(2) Sanatta yeterlik diploması üzerinde enstitü anasanat dalındaki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(3) İlgili enstitü tarafından sanatta yeterlik tezinin tesliminden itibaren üç ay içinde sanatta yeterlik tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel/sanatsal araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere YÖK Başkanlığına gönderilir.

(4) İki veya daha fazla yükseköğretim kurumu arasında yürütülen ortak sanatta yeterlik programlarından mezun olan öğrencilere ortak diploma verilir.

(5) Enstitü kurulları mezuniyet için enstitü dergisinde yayımlanmak üzere tez yayını teslim etme, ulusal-uluslararası bilimsel toplantılarda bildiri, sanatsal toplantılarda ürün sunma ve benzeri koşullar koyabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kontenjanların belirlenmesi

MADDE 43- (1) Lisansüstü program kontenjanları, YÖK tarafından belirlenen lisansüstü programlarda görev alabilecek öğretim üyesi sayısı ve mevcut öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı dikkate alınarak, tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programları için öğretim üyesi başına düşen tez danışmanlığı en fazla on dört, tezsiz yüksek lisans programları için ise tezli yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programları hariç en fazla on altı öğrenci düşecek şekilde Senato tarafından belirlenir. Ancak, Yükseköğretim Kurulu ile yapılan protokol dahilinde ve Üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde yürütülen lisansüstü programlar için bu kontenjan %50'ye kadar artırılabilir.

Bilgilendirme

MADDE 44- (1) Bu Yönetmelik ve Üniversite tarafından yürürlüğe konulan diğer düzenleyici işlemler ile duyurular enstitünün internet sayfasında yayımlanarak ilgililerin bilgi edinmesi sağlanır.

(2) Anabilim/anasanat dalı başkanlıklarınca enstitüye gönderilecek kararlarda hangi konulara ilişkin olanların anabilim/anasanat dalı kurul/akademik kurul kararı ile belirleneceğine ilgili enstitü yönetim kurulu karar verir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 45- (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, 2547 sayılı Kanun, 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 46- (1) 17/11/2021 tarihli ve 31662 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çukurova Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrenciler doktora/sanatta yeterlik programlarına başvurabilir.

(2) Doktora öğrencisinin tez savunma sınavına girebilmesi için en az bir araştırma makalesi veya bu makale yerine geçecek bir patenti olma zorunluluğu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılından itibaren yeni kayıt yaptıran doktora öğrencileri için geçerlidir.

(3) Sanatta yeterlik öğrencisinin tez savunma sınavına girebilmesi için en az bir araştırma makalesi olma zorunluluğu 2026-2027 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılından itibaren yeni kayıt yaptıran sanatta yeterlik öğrencileri için geçerlidir.

(4) 18 inci maddenin ikinci fıkrası, 27 nci maddenin beşinci fıkrası ve 35 inci maddenin beşinci fıkrası hükümleri bakımından 2026-2027 eğitim-öğretim yılından önce lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilere, 46 ncı madde ile yürürlükten kaldırılan yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanmaya devam olunur.

Yürürlük

MADDE 47- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 48- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çukurova Üniversitesi Rektörü yürütür.